

Freek Vonk met de nieuw beschreven 'noordelijke groene anaconda' in Suriname. Foto: Ivo Borkus.

Freek Vonk ontdekt nieuwe gigantische slang in de Amazone

De 'noordelijke groene anaconda' is nieuw voor de wetenschap

Leiden, XX februari 2024 – Bioloog Freek Vonk heeft een nieuwe soort reuzenslang beschreven in het Amazoneregenwoud. De 'noordelijke groene anaconda' is een grote wetenschappelijke vondst die nieuw licht werpt op de biodiversiteit van dit iconische regenwoud. De ontdekking laat ook zien hoeveel er nog te leren valt over de natuur en het Amazonegebied in het bijzonder.

Belangrijkste punten:

- Een internationaal team van 15 biologen uit 8 landen heeft een nieuwe anaconda-soort ontdekt in het Amazonegebied;
- Freek Vonk is als enige Nederlander betrokken bij deze wetenschappelijke ontdekking;
- De wetenschappers waarschuwen tevens dat het ecosysteem van de nieuwe slangensoort ernstig wordt bedreigd en dringend verder onderzoek vereist is.

“Iedereen weet hoe gek ik op slangen ben. Dankzij deze bijzondere dieren ben ik bioloog geworden. Dat ik nu betrokken ben bij het ontdekken van een nieuwe soort anaconda is echt een droom die uitkomt. Ik heb al eerder een nieuwe slangensoort beschreven, maar dat was een klein gifslangetje uit Australië. Nu gaat het om een mythische en legendarische nieuwe slangensoort, eentje waar ik wel vier keer in pas! Je kunt dus wel zeggen dat dit een van de absolute hoogtepunten van mijn wetenschappelijke carrière is. Ook omdat het gaat om een slang die voorkomt in de Amazone, een plek die voor mij als thuis voelt”, aldus prof. dr. Freek Vonk.

Freek Vonk, onderzoeker bij Naturalis Biodiversity Center en hoogleraar aan de VU, is als enige Nederlander betrokken bij deze grote internationale publicatie. "De groene anaconda (*Eunectes murinus*) is niet alleen de grootste maar ook de bekendste slang ter wereld. Deze reuzenslangen komen voor in Zuid-Amerika en houden zich voornamelijk op in tropische regenwouden, moerassen en rivieren", vertelt hij.

"Deze enorme slangen kunnen ruim zeven meter lang worden en meer dan 250 kilo wegen. Ze zijn beresterk. Dat moet ook wel, want ze jagen o.a. op tapirs, herten, kaaimannen en – als de kans zich voordoet - zelfs op jaguars. Ook voor mensen kunnen ze levensgevaarlijk zijn," aldus Vonk.

Vonk vervolgt: "Ik heb in mijn carrière vele anaconda's gezien, gefilmd en gevangen. Vorig jaar heb ik zelfs met een reusachtige anaconda gedoken in een donkere rivier in Brazilië. Als je onder water oog in oog bent met deze reuzenslang, dan besef je pas echt waarom de groene anaconda met stip de meest indrukwekkende en meest legendarische slangensoort ter wereld is!"

Of beter gezegd: twee van de meest indrukwekkende en meest legendarische slangensoorten ter wereld. Want uit een groot internationaal onderzoek naar anaconda's blijkt dat "de" groene anaconda in werkelijkheid uit twee soorten bestaat. De exemplaren uit het noorden van Zuid-Amerika, waaronder Venezuela, Suriname en Guyana, blijken te behoren tot een compleet nieuwe soort. Die soort heeft nu de Latijnse naam *Eunectes akayima* meegekregen van de anaconda-wetenschappers, waaronder dus Freek Vonk. Het woord "akayima" komt uit de verschillende inheemse talen van noordelijk Zuid-Amerika, en betekent 'grote slang'.

Vonk: "Het komt wel vaker voor in de natuur dat twee soorten er voor mensen op 't oog hetzelfde uitzien, maar toch tot verschillende soorten behoren. Maar dat dit bij de grootste slang ter wereld ook het geval was, dat had ik nooit verwacht!"

Deze nieuwe soort groene anaconda verschilt genetisch van de zuidelijke groene anaconda met 5,5%. Om dit in perspectief te plaatsen: mensen verschillen slechts ongeveer 2% van chimpansees.

Vonk benadrukt het belang van deze ontdekking voor natuurbehoud: "Je kan niet beschermen wat je niet kent. Of niet herkent. Pas nu ons onderzoek laat zien dat er niet een maar twee soorten groene anaconda's bestaan, kunnen we gericht gaan kijken naar wat elke anaconda-soort nodig heeft om te overleven. En dat is in deze tijd van klimaatverandering en de globale biodiversiteitscrisis belangrijker dan ooit."

Bedreigd Amazoneregenwoud

Vonk geeft aan dat hij zich ernstig zorgen maakt over de Amazone.

"Het gaat helaas niet goed met het Amazonegebied", zegt hij.

"Ik kom er meerdere keren per jaar, om te filmen en voor onderzoek, en het is verdrietig om te zien hoe slecht het gaat met het grootste regenwoud ter wereld. Het Amazonegebied staat zwaar onder druk door klimaatverandering en de alsmaar aanhoudende ontbossing van grote stukken primair regenwoud."

“Hierdoor ondervinden deze gigantische slangen een immense druk op hun leefgebied. En dat niet alleen, alle levende wezens die in dit schitterende en bijzondere ecosysteem leven worden hierdoor geconfronteerd met kolossale uitdagingen die hun voortbestaan in gevaar brengen.”

“De ontdekking van deze nieuwe soort anaconda is natuurlijk heel erg opwindend, maar tegelijkertijd is het van essentieel belang om te onderstrepen hoe belangrijk het is dat niet alleen deze bedreigde dieren maar ook het bedreigde Amazonewoud verder moet worden onderzocht, en natuurlijk ook zoveel mogelijk worden beschermd. Het voortbestaan van deze iconische reuzenslangen is onlosmakelijk verbonden met het beschermen van hun natuurlijke habitat.”

Het artikel is vandaag gepubliceerd in het wetenschappelijke tijdschrift *Diversity*.

Meer informatie, niet voor publicatie

Het volledige wetenschappelijke artikel met de soortbeschrijving is hier te vinden (<https://www.mdpi.com/1424-2818/16/2/127>).

De foto hierboven, en aanvullend beeldmateriaal, is te vinden [in deze map](#). Gelieve de Credits in de bestandsnaam te gebruiken.

Freek Vonk is – hetzij beperkt - beschikbaar voor interviews. Interviewverzoeken graag naar sylvana@studiofreek.nl en chaimae@studiofreek.nl (of bel met Studio Freek via 020 221 1339).

Ook kunt u terecht bij de afdeling Communicatie van Naturalis: communicatie@naturalis.nl of 071 - 7519 648